

נר שמואל

לענין ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי י"ד באדר א תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - ע"ב

1. אלו לשונות הובאו במשנתנו בענין שכיב מרע הנותן גט בחייו?
 - א. זה גיטיך אם מתי, זה גיטיך מחולי זה, זה גיטיך לאחר מיתה - לא אמר כלום, דאין גט לאחר מיתה.
 - ב. מהיום אם מתי, מעכשיו אם מתי - הרי ז גט, כיון שיש גט מחיים.
 - ג. ובגמרא נתבאר ש'אם מתי' יכול להתפרש גם כמעכשיו וגם כלאחר מיתה.
 - ד. מהיום ולאחר מיתה - גט ואינו גט, כיון שמסתפקים האם 'ולאחר מיתה' הוא תנאי או חזרה על דבריו. ואם מת, חולצת ולא מתייבמת.
 - ה. זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה, ועמד והלך בשוק וחלה ומת, אומדין אותו, רק אם מחמת חולי הראשון מת, חל הגט.

2. רב הונא פסק לגבי 'זה גיטך אם מתי' - לא אמר כלום. כיצד מתיישב עם לשון משנתנו 'לא אמר כלום'?
 - א. להו"א - לא אמר כלום שאסורה לעולם, ואסורה גם ליבם ונדחה: מכך שבסיפא חולצת, משמע שכאן מתייבמת.
 - ב. המשנה כרבנן ורב הונא סבר כר' יוסי, שאמר: זמנו של שטר מוכיח עליו, ואין צריך לכתוב מהיום. ונדחה: א"כ אף לא תצטרך חליצה.
 - ג. אין לפרש שהסתפק אם הלכה כר' יוסי, כיון שמצינו מעשה שהוא ידע שהלכה כר' יוסי.
 - ד. הסתפק האם ר' יוסי פסק זמנו של שטר מוכיח גם כשהתנאי נאמר בעל פה.
 - ה. ונדחה - כיון שמצינו להדיא שפסק גם כשהתנאי בעל פה, לגבי האומר הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש, ומת בתוך י"ב חדש - אינו גט, ורבנותינו התירוה להינשא, וביארו שהכוונה לר' יוסי.
 - ו. הסתפק אם הלכה כר' יוסי גם כשאמר בעל פה.
 - ז. ואע"פ שלרבא היה פשוט שהלכה כר' יוסי, שהרי פסק ה"ז גיטיך אם מתי ושאיני מת - ה"ז גט, כשאמות ולאחר מיתה - אין זה גט, ואין לומר שאמר 'מהיום' וכרבנן, כיון שזה כבר שנינו, משמע שלא אמר מהיום והלכה כר' יוסי [ואב"א מדובר שאמר מהיום ואעפ"כ הוצרכו לחדש לשונות אלו לרבנן].

3. יש אומרים שדברי רב הונא היו על הסיפא 'הרי זה גיטך לאחר מיתה' - לא אמר כלום' והוסיף שלדברי ר' יוסי חולצת, מה החידוש בזה?

שאף שהקל לענין תנאים בשטר, לא אומרים שהקל גם כרבי הסובר שמי שאמר מהיום ולאחר מיתה, שהוא וודאי לשון תנאי, ואף חליצה לא תצטרך. ואף רבי לא סבר כר' יוסי.

4. במה מדמה רב הונא גט למתנת שכ"מ?
 - א. כשם שבמתנה אם עמד מחוליו, חוזר, כך בגט, כיון שאומדים דעתו שנתן משום שסבר שימות.
 - ב. כשם שבגט אם אמר 'כתוב' אף אם לא אמר 'תנו' נותנים, כך במתנה אם אמר תנו נותנים אף אם לא עשה קנין, כיון שתולים שמטרדתו שכח.
 - ג. משנתנו שצריכים אומדנא ולא מספיק שעמד, כיון שאינה עוסקת שעמד לגמרי אלא שניתק מחולי זה לחולי אחר.
 - ד. ומה שכתוב 'הלך' הכוונה על משענתו, ובאו לחדש שאם אינו הולך על משענתו אפילו אומדנא אינו צריך, וברור שמת מחולי זה.
 - ה. ומכאן משמע כדברי רב ששכיב מרע שניתק מחולי לחולי - מתנתו מתנה.